



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

**Hotărârea nr. 83
din 09.02.2022**

Dosar nr: 130/2021

Sesizare nr: 1489/24.02.2021

Petent:

Reclamată: Profi Rom Food SRL

Obiect: limitare acces servicii, încălcare demnitate persoană nevăzătoare. Petentul arată că, în data de 19.02.2021, în jurul prânzului, a intrat în market însoțit de câinele său ghid, dresat și certificat de Asociația Angel Dog din Satu Mare. După câteva minute, un agent de pază i-a comunicat că trebuie să părăsească magazinul și, deși petentul i-a spus că este nevăzător iar câinele este un câine ghid, agentul de pază a replicat că l-au sunat șefii lui și i-au spus să-l scoată afară din magazin.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și sediul/domiciliul procedural ales al petentului:

1.

Numele și sediul/domiciliul procedural ales al reclamatei:

2. Profi Rom Food SRL cu sediul în Timișoara, Calea Sever Bocu, nr. 31, jud. Timiș

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților, pentru data de 20.04.2021.

4. Având în vedere contextul evoluției epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a informat părțile cu privire la faptul că au posibilitatea de a trimite punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul acestora;

5. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerea părților

Susținerea petentului

6. Petentul, nevăzător, arată că, în data de 19.02.2021, în jurul prânzului, a intrat în marketul Profi din Cluj Napoca, însoțit de câinele său ghid, dresat și atestat de Asociația Angel Dog din Satu Mare.



După câteva minute, agentul de pază a venit la petent și i-a solicitat să părăsească magazinul, întrucât nu are voie să intre cu animalul de companie. Deși petentul i-a comunicat agentului că nu este un câine de companie ci este un câine ghid care, potrivit legii, are dreptul de a pătrunde liber în locurile publice, agentul a refuzat să-i permită șederea în magazin, motivând că l-au sunat șefii lui și i-au cerut să-l scoată afară din magazin.

7. Petentul susține că a refuzat să iasă din magazin, i-a solicitat agentului de pază să-l cheme pe unul dintre șefii săi pentru a discuta despre această situație, agentul de pază a mers la directorul magazinului, iar când s-a întors i-a replicat acestuia „*nu dom'le, n-auzi că trebuie să ieși afară! Vă rog frumos să ieșiți fără din magazin!*”.

8. Petentul a refuzat să iasă din magazin, iar după un sfert de oră, agentul de pază s-a reîntors însoțit de un echipaj de poliție.

Când agenții de poliție și-au dat seama că este vorba despre un câine ghid, unul dintre aceștia a plecat iar celălalt agent i-a solicitat petentului actul de identitate și i-a spus că poate să meargă la poliție să depună o plângere.

9. De asemenea, petentul susține că niciunul dintre cei cu care a discutat nu i-a solicitat vreun act al câinelui ori certificatul de încadrare în grad de handicap.

Sușinerile Profi Rom Food SRL

10. Reclamata susține că, în data de 19.02.2021, petentul, împreună cu soția și câinele ghid, au intrat în market. Având în vedere existența unui câine în magazin, reclamata susține că unele persoane aflate la cumpărături au sesizat agentului de pază această situație, moment în care agentul s-a deplasat de către petent.

Reclamata arată că petentul nu a prezentat niciun document agentului de pază care să confirme calitatea câinelui ce îl însoțea, considerând suficient invocarea unui text de lege, motiv pentru care consideră că solicitarea agentului nu este de natură să lezeze drepturile petentului, ci a venit în consonanță cu plângerile/solicitările clienților.

De asemenea, reclamata susține că agentul nu a exercitat presiuni la adresa petentului și nu a avut un limbaj sub demnitatea acestuia.

11. Raportat la modul în care petentul a înțeles să expună situația câinelui, reprezentanții punctului de lucru au solicitat sprijinul organelor de poliție, astfel încât această situație să fie lămurită de ambele părți.

12. Având în vedere situația de fapt, reclamata solicită CNCD respingerea petiției ca neîntemeiată și arată că petentul s-a limitat la a invoca o prevedere din lege, nu a prezentat niciun act doveditor și, mai mult, consideră că acesta a avut o atitudine cu iz șicanator, îndreptată împotriva agenului de pază și a agenților de poliție.

13. Reclamata mai susține că punctul de lucru este într-o clădire intens accesată de public, iar în interiorul acestui punct de lucru se pot afla și persoane alergice la animale de companie, persoane care pot fi intimidare de prezența animalelor de companie și copii care sunt atrași de acesta și doresc să aibă o interacțiune, iar un animal, oricât de docil și dresat ar fi, poate fi imprevizibil într-un spațiu total nou și tranzitat de foarte multe persoane.

14. Având în vedere cele de mai sus, reclamata consideră că petiția este

neîntemeiată, petentul nefiind discriminat, iar prevederile O.G. nr. 137/2000 și ale Legii 448/2006 nefiind încălcate în prezenta speță.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudență

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

15. Constituția României:

Art. 16 Egalitatea în drepturi:

"(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)"

Art. 52 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică:

"(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică. (...)"

Art. 53 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți:

"(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății."

16. LEGE nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată

Articolul 64 (1) Pentru a facilita accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap la transport și călătorie, până la 31 decembrie 2010, autoritățile administrației publice locale au obligația să ia măsuri pentru: **5) Câinele-ghid care însoțește persoana cu handicap grav are acces liber și gratuit în toate locurile publice și în mijloacele de transport.**

17. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

– Articolul 2 alin. 1: *"Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect*

restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

- **Articolul 10 lit h):** “Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: **(f)**“ refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică”.

- **Articolul 15** “Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

Jurisprudență Hotărârea CNCD nr. 235/2019

Principiile de analiză

18. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

19. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „criteriului protejat”.

20. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;

- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;

- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

21. - Articolul 10 lit h): “Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: (f) “refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică”.

22. În fapt, Colegiul Director reține atitudinea ostilă și degradantă la adresa petentului, persoană nevătătoare.

23. În drept, sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

Articolul 9 al Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, adoptată de Adunarea Generală a ON, care obligă statele participante să asigure persoanelor cu dizabilități accesul la mediul fizic, circulație, respectiv alte posibilități și servicii care le stau la dispoziție, atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Implementarea acestei convenții, printre altele înseamnă și obligația statelor de a asigura posibilitățile de folosire a câinelui ghid pentru nevăzători. În România, Legea nr. 448/2008, republicată în anul 2008, reglementează protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, iar articolul 64 asigură egalitatea de șanse a persoanelor care se deplasează cu ajutorul câinelui ghid pentru nevăzători: (5) Câinele ghid care însoțește persoana cu handicap grav are acces liber și gratuit în toate locurile publice și în mijloacele de transport.

24. În ceea ce privește inversarea sarcinii probei, Curtea Europeană de Justiție a arătat că, în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

25. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director reține că petentul este nevăzător și beneficiază, potrivit legii, de un câine ghid. În data de 19.02.2021, împreună cu soția sa și câinele ghid, a intrat în magazinul reclamat pentru a-și face cumpărăturile. La câteva minute după ce a intrat în magazin, agentul de pază i-a solicitat acestuia să părăsească magazinul, împreună cu câinele. La refuzul petentului și, totodată, solicitarea de a chema unul dintre șefii magazinului, agentul de pază s-a reîntors la petent și i-a comunicat răspicat: „nu dom'le, n-azi că trebuie să ieși afară! Vă rog frumos să ieșiți fără din magazin!”. Mai mult, conducerea magazinului a chemat poliția pentru a „clarifica situația”.

26. Colegiul director constată că în prezenta speță se încalcă prevederile art. 2 alin. 1 coroborat cu prevederile art 10 lit f) și art. 15 din O.G. nr 137/2000, republicată, și sancționează magazinul Profi Rom Food RSL cu amendă contravențională din următoarele considerente: necunoașterea prevederilor legale și, de aici, neadaptarea condițiilor de pătrundere a persoanelor cu dizabilități de

vedere în incinta magazinului, neinstruirea personalului în acest sens, desi au această obligație, precum și negarea propriei “culpe”, susținând faptul că petentul “este singurul vinovat că nu s-a legitimat ori nu a legitimat câinele”.

Colegiul director observă cum reclamata susține că “petentul nu a prezentat niciun document agentului de pază care să confirme calitatea câinelui ce îl însoțea, considerând suficient invocarea unui text de lege”. În acest sens, considerăm că atitudinea magazinului este greșită, întrucât prevederile art. 5 din Legea 448/2006, reprezintă un text de lege care **trebuie** cunoscut de toți agenții comerciali. Necunoașterea legii nu disculpă săvârșirea unei fapte de discriminare. Conform legii, persoana juridică de drept public sau privat are obligația de a adapta condițiile de pătrundere și staționare a persoanelor cu dizabilități, în speță pentru acele persoane care necesită un câine ghid.

Reclamata nu face dovada că în Regulamentul intern și politicile companiei sunt prevăzute informații care vin în întâmpinarea dificultăților cu care se confruntă clienții cu dizabilități. Din contră, din situația expusă de petent, reiese că nici personalul de conducere nu este instruit pentru a gestiona astfel de situații.

Vedem pe pagina oficială a societății Tarom informații cu privire la circulația (călătoria) și accesul în locurile publice a câinilor ghizi, pe site-urile altor companii și magazine, precum și la intrarea în anumite spații.

Motivele de îngrijorare ale reclamatei legate de “siguranța clienților”, participanți la traficul în clădirea în care se găsește magazinul (copii care pot fi mușcați de câine ori persoane alergice la câini), nu sunt susținute de informațiile oferite de specialiștii care lucrează cu acești câini. Sunt asociații care exact asta fac, dresază și certifică câinii ghizi.

Observăm că specialiștii răspund la toate întrebările legate de rolul acestor câini¹:

[...] Rolul unui caine-ghid este de a-l ajuta pe stăpânul său să se deplaseze în siguranță, să se orienteze în spațiu, să evite obstacolele.

Pentru a-și îndeplini rolul de „îngeri păzitori”, acești câini trec prin antrenamente stricte, care îi pregătesc să fie ascultatori și să nu reprezinte un pericol pentru cei din jur. În timpul serviciului, un câine-ghid este întotdeauna atent doar la stăpânul său și rămâne în permanență în apropierea acestuia, nu latră, nu cere, nu primește mâncare, nu se joacă. Un câine-ghid se recunoaște după hamul în forma literei „U” pe care îl poartă, iar stăpânul său poate face dovada certificării acestuia, la nevoie. Atunci când poartă hamul își „ghidează” stăpânul într-un ritm constant, deplasându-se lângă acesta, cu puțin în fața lui”

[...] Este legal ca un câine să aibă acces în magazine alimentare?

Da. Legea nr. 448/2006 permite accesul persoanelor nevăzătoare în spațiile publice, însoțite de câini-ghid, pentru a-i proteja pe aceștia. Iar magazinele reprezintă spațiu public.

[...] Câinele-ghid mă poate ataca?

Nu. Câinele ghid este special antrenat pentru a fi atent doar la siguranța stăpânului. Un câine-ghid aflat la datorie nu va interacționa cu cei din jur; el este pregătit tocmai

pentru a se comporta în așa fel încât să își facă prezența cât mai puțin simțită. În plus, câinii selectați pentru aceste programe provin din rase neagresive, iar testările îndelungate ne asigură că nici ei, individual, nu au un temperament agresiv. Bineînțeles, acest lucru nu înseamnă că ar trebui să îl provocați pentru a-i testa limitele.

[...] Am alegie la animale. Pot solicita să ii fie interzis accesul cainelui în magazin? -

Din păcate nu, nu putem restricționa accesul câinelui-ghid în magazin. Este ca și cum i-am interzice accesul în orice spațiu public, cum ar fi în parc sau pe stradă, de exemplu.

[...] Cainele va raspandi microbi?

Toți câinii ghizi sunt vaccinați și sunt supuși unor controale periodice, deci nu prezintă un risc pentru sănătate..

27. Concluzionând, Colegiul director consideră că reclamata avea toate pârghiile să se informeze cu privire la situația de genul celei sesizate și avea obligația să permită accesul petentului în magazin însoțit de câinele ghid.

Prin urmare, în prezenta speță se încalcă prevederilor art. 2 alin. 1 coroborat cu prevederile art 10 lit f) și art. 15 din O.G. nr 137/2000, republicată, iar faptele sesizate constituie fapte de discriminare, în sensul în care se impune constatarea unei contravenții și aplicarea unei sancțiuni contravenționale ca instrument juridic.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Faptele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 1 coroborat cu prevederile art 10 lit f) și art. 15 din O.G. nr 137/2000, republicată.
- 2.** Sancționează reclamatul Profi Rom Food SRL, cu sediul în Timișoara, Calea Sever Bocu, nr. 31, jud. Timiș, J35/239/1999, CUI 11607939, cu amendă contravențională în cuantum de 5000 lei, în conformitate cu prevederile art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare
- 3.** O copie a hotărârii se va transmite părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda contravențională se va plăti la Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice a județului Timiș, conform Ordonanței nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, conform art. 25 din actul normativ enunțat (cu specificarea numărului de dosar).

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 09.02.2022 au fost: **ASZTALOS CSABA FERENC - Membru, DIACONU ADRIAN - Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA - Membru**

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Data redactării: 02.03.2022

Redactat și motivat de A.P.G. și H.G

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit *O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ*, constituie de drept titlu executoriu.

